

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Διδακτική της Φυσικής Αγωγής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Ενότητα 9: Αντιμέτωπιση αταξίας – μοντέλα αυτορρύθμισης

Χατζόπουλος Δημήτρης

Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
Θεσσαλονίκης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αντιμετώπιση αταξίας

Μοντέλα αυτορρύθμισης

Περιεχόμενα ενότητας

1. Μοντέλα ψυχοδυναμικής σχολής (αυτορρύθμισης των μαθητών).
2. Πρωτόκολλα ελέγχου του θυμού για μαθητές.
3. Σενάριο από την πράξη: «Χρήστος το πειραχτήρι της τάξης».
4. Οδηγίες για τις προσωπικές συζητήσεις με τους μαθητές/τριες.

Σκοποί ενότητας

- Θα μάθουν τις βασικές αρχές των μοντέλων της ψυχοδυναμικής σχολής για την αντιμετώπιση της αταξίας.
- Θα μάθουν να αντιμετωπίζουν την αταξία με το επικοινωνιακό μοντέλο.
- Θα μάθουν τα βασικά βήματα για τη διαχείριση προσωπικών συζητήσεων με τους μαθητές/τριες.

Σύνδεση με τα προηγούμενα: Γλώσσα σώματος

Αυτοπαρατήρηση. Εικόνα από
Χατζόπουλος (2012, σελ. 147).

Επανάληψη: Μπιχεβιοριστική προσέγγιση της πειθαρχίας

- Τα μπιχεβιοριστικά (συμπεριφοριστικά) μοντέλα στηρίζονται στην οργανωμένη χρήση αμοιβών και ποινών για την τροποποίηση της συμπεριφοράς.

Μοντέλα ψυχοδυναμικής σχολής (αυτορρύθμισης των μαθητών)

- Τα μοντέλα αυτορρύθμισης στηρίζονται στην άποψη, ότι οι μαθητές εμφανίζουν μια συγκεκριμένη συμπεριφορά γιατί θέλουν να ικανοποιήσουν κάποια ανάγκη τους.
- Π.χ. ανάγκη για αγάπη, για ελευθερία κινήσεων, για χαρά, για κοινωνική επαφή κτλ.

Τα μοντέλα ψυχοδυναμικής σχολής (αυτορρύθμισης) εστιάζουν σε τρία σημεία:

- Αναζήτηση των λόγων (κινήτρων) που οδηγούν στην ανεπιθύμητη συμπεριφορά.
- Δημιουργία καλών σχέσεων μεταξύ μαθητή/τριας και δασκάλου.
- Διδασκαλία αυτοελέγχου στους μαθητές/τριες.

Παράδειγμα εφαρμογής μοντέλου αυτορρύθμισης του Dreikurs (2003)

- Εντοπισμός κινήτρων.
- Ο δάσκαλος σε κατ' ιδίαν συζητήσεις βοηθά το μαθητή να συνειδητοποιήσει ποιος είναι ο λόγος που τον ωθεί σε αυτή τη συμπεριφορά.
- Αρχή της λογικής συνέπειας.
- Θετική ανατροφοδότηση.
- Κανόνες συμπεριφοράς της τάξης.

Τα στάδια του μοντέλου του Hellison (1995)

- Στάδιο 0: Ανευθυνότητα.
- Στάδιο 1: Αυτοέλεγχος: Σεβασμός των δικαιωμάτων των άλλων.
- Στάδιο 2: Συμμετοχή. Ο μαθητής συμμετέχει όλη την ώρα στις δραστηριότητες.
- Στάδιο 3: Αυτοκαθοδήγηση.
- Στάδιο 4: Ενδιαφέρον για τους άλλους.
- Στάδιο 5: Συμπεριφορά εκτός μαθήματος.

Παράδειγμα εφαρμογής του μοντέλου του Hellison στην πράξη

- Ανάρτηση των σταδίων σε μέρος όπου όλοι έχουν πρόσβαση.
- Περιγραφή των σταδίων με συγκεκριμένα παραδείγματα.
- Όταν εμφανίζεται ανεπιθύμητη συμπεριφορά ο δάσκαλος αναμένει από το μαθητή/τρια να την περιγράψει (ίσως και γραπτώς) και να αναφέρει το στάδιο που ανήκει.
- Σε συνεργασία με το μαθητή/τρια αναζητούνται δυνατότητες επίλυσης του προβλήματος, ώστε να «περάσει» στο επόμενο στάδιο.
- Κατά τη διάρκεια του μαθήματος ο δάσκαλος επιβραβεύει το μαθητή/τρια κάθε φορά που επιδεικνύει την επιθυμητή συμπεριφορά.

Το παγκάκι της ειρήνης (The talking bench)

Εικόνα: Το «παγκάκι της ειρήνης»
(Χατζόπουλος, 2012, σελ. 227).

- Οι μαθητές επιτρέπεται να ξαναμπούν στο μάθημα, μόνο εάν παρουσιάσουν ένα προφορικό (ή γραπτό) πλάνο για το πώς θα συμμετέχουν στο μάθημα χωρίς να εμφανίσουν πάλι το ίδιο πρόβλημα.
- Χωρίς πλάνο επίλυσης δεν έχει παιχνίδι!

Διδασκαλία αυτοελέγχου στους μαθητές

- Για να ελέγξει κάποιος το θυμό του θα πρέπει να ελέγξει τις σκέψεις και τις πράξεις που ακολουθούν αυτό το συναίσθημα.
- Σενάριο από την πράξη: «Τώρα θα δει αυτός που το έκανε».
- Χιούμορ του ηθοποιού Σπύρου Παπαδόπουλου στο σήριαλ «οι απαράδεκτοι».
 - «Τι έγινε ρε παιδιά;».

Ένα πρωτόκολλο αυτοελέγχου του θυμού

- Καθυστέρησε την αντίδρασή σου.
- Αναγνώρισε τη συναισθηματική κατάσταση που βρίσκεσαι (είμαι θυμωμένος) και τι επιδράσεις έχει αυτό στο σώμα σου.
- Σβήσε τις αρνητικές σκέψεις «τώρα θα δεις» και χαλιναγώγησε την ορμή που νιώθεις να αντιδράσεις με βία.
- Κοίταξε τον άλλο στα μάτια και με ήρεμο τρόπο διατύπωσε πως ένοιωσε από την πράξη του και αναζήτησε την αιτία αυτής της πράξης.

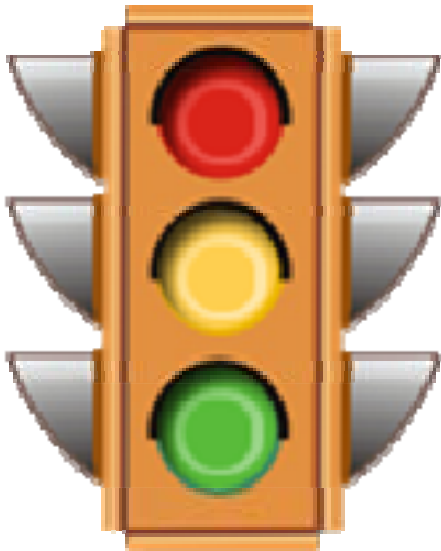
Πρωτόκολλο διατύπωσης παραπόνων

- Η φόρμουλα «XYZ»: «Όταν έκανες το Χ, με έκανες να νιώσω Υ και θα προτιμούσα να κάνεις το Ζ».

Παιχνίδια αποκλιμάκωσης της έντασης

Εικόνα: φανάρι ρύθμισης της κυκλοφορίας
(Χατζόπουλος, 2012, σελ. 237).

Η μέθοδος του σηματοδότη

- Κόκκινο (Στοπ).
- Πορτοκαλί (Σκέψου).
- Πράσινο (Πράξε).

Παιχνίδια αποκλιμάκωσης της έντασης

Εικόνα: ο Δενδρογένης από τον «άρχοντα των δαχτυλιδιών» (Χατζόπουλος, 2012, σελ. 249).

Ταξίδι σε ένα δέντρο

- «Καθίστε αναπαυτικά! Χαλαρώστε τους ώμους, τα χέρια, τα πόδια! Κλείστε τα μάτια! Σήμερα θα κάνουμε ένα μεγάααλο ταξίδι. Σας προσκαλώ στη χώρα των 1000 δέντρων. Και αν θέλετε, μπορείτε να μεταμορφωθείτε σε ένα δέντρο...».

Δεν ακούω, δε βλέπω

Εικόνα από Χατζόπουλος (2012, σελ. 251).

Ο ήλιος είναι κόκκινος, η γη είναι μπλε

Ο ήλιος είναι κόκκινος, η γη είναι μπλε
(Χατζόπουλος, 2012, σελ. 251).

Ταξίδι στις γραμμές του χεριού

Ταξίδεψε στις γραμμές του χεριού σου
(Χατζόπουλος, 2012, σελ. 252).

Οι ναυαγοί και οι καρχαρίες

Ναυαγοί και καρχαρίες
(Χατζόπουλος, 2012, σελ. 254).

Πώς κάνουμε καινούριους φίλους;

- Δείξε ενδιαφέρον.
- Άκου.
- Κάνε φιλοφρονήσεις (δώσε επιβράβευση).
- Κάνε συμβιβασμούς (αμοιβαίες υποχωρήσεις).

Αντιμετώπιση αταξίας με το επικοινωνιακό μοντέλο

- Σενάριο από την πράξη: «Χρήστος το πειραχτήρι της τάξης».
- Σενάριο από την πράξη: «Η προβοκάτσια της Νεφέλης».

Αντιμετώπιση αταξίας που προέρχεται από μια ομάδα μαθητών (κλίκα)

- Βρες ποιος είναι ο ηγέτης της ομάδας.
- Προσπάθησε, όπου είναι δυνατόν, να βάζεις τα μέλη της ομάδας σε χωριστές ομάδες.
- Φρόντισε να έρχεσαι συχνά σε επαφή ατομικά με τα μέλη της ομάδας και δημιούργησε με το καθένα καλή σχέση.
- Απόφευγε τη σύγκρουση με μέλος της ομάδας μπροστά σε όλη την ομάδα.

Σωματική βία μεταξύ μαθητών

Δυνατότητα απομάκρυνσης μαθήτριας
εμπλεκόμενης σε καβγά
(Χατζόπουλος, 2012, σελ. 209).

Προσωπικές συζητήσεις με τους μαθητές/τριες

- Καλός ακροατής.
- Κατανόηση συναισθημάτων (συναισθηματική κάθαρση).
- Επικέντρωση στο πρόβλημα.
- Εντοπισμός της αιτίας.
- Διακριτική καθοδήγηση.
- Αξιολόγηση σχεδίου δράσης.

Τι μάθαμε σήμερα;

- Μοντέλα αυτορρύθμισης.
- Πρωτόκολλα ελέγχου του θυμού.
- Παιχνίδια αποκλιμάκωσης της έντασης.
- Προσωπικές συζητήσεις με τους μαθητές/τριες.

Βιβλιογραφία

- Χατζόπουλος, Δ. (2012). Διδακτική Φυσικής Αγωγής. Θεσ/νικη: Παν/μιο Μακεδονίας.
- Dreikurs, R. (2003). Child Guidance and education. Chicago: Adler School.
- Hellison, D. (1995). Teaching Responsibility Through Physical Activity. Champaign, IL: Human Kinetics.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Χατζόπουλος Δημήτρης, «Διδακτική της Φυσικής Αγωγής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Αντιμετώπιση αταξίας – μοντέλα αυτορρύθμισης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS254/> .

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαριάνα Χ. Κοτζαμανίδου
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

